

Groenbemesting

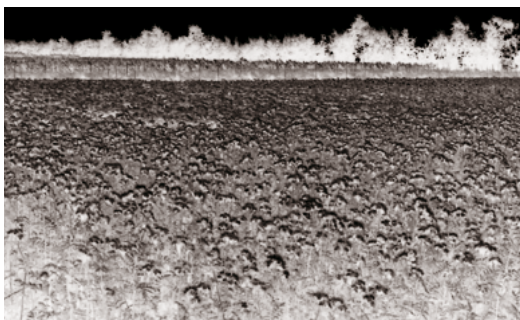
Voor het in stand houden van de bodemvruchtbaarheid is een regelmatige aanvoer van organische stof belangrijk. Hiervoor komen gewasresten, organische mest en groenbemesters in aanmerking. Op deze laatste gaan we even dieper in: wat is een groenbemesting en aan welke voorwaarden moet een goede groenbemesting voldoen?

Wat verstaan we onder 'groenbemesting'?

Onder 'groenbemesting' in enge zin verstaan we de teelt van een gewas dat niet geoogst wordt, maar na onderwerken dient tot voeding voor de volgende teelt.

In bredere zin omvat 'groenbemesting' elke teelt die substantieel bijdraagt tot de voeding van de volgende teelt.

We kunnen onderscheid maken tussen groenbemesting in tussenteelt en groenbemesting in hoofdteelt. Bij groenbemesting in tussenteelt wordt de groenbemester ingezaaid wanneer de hoofdteelt het veld

ruimt: het gewas neemt mineralen op die vrij komen in de periode dat er geen hoofdgewas is om deze op te nemen (vb. facelia, wikken). Bij groenbemesting in hoofdteelt wordt de groenbemester als hoofdgewas opgenomen in de vruchtwisseling (vb. luzerne).

Wat doet een groenbemester?

Een groenbemester neemt nutriënten op uit de bodem (en koolstof uit de lucht) en slaat die tijdelijk op. Na afsterven en verteren van de groenbemester komen deze nutriënten vrij voor de volgende teelt. Het spreekt voor zich dat het rendement sterk zal afhangen van de groeiomstandigheden van de groenbemester en van het nutriëntenaanbod.

Een vlinderbloemige groenbemester zal daarenboven N fixeren uit de lucht, door de symbiose met Rhizobium-bacteriën.

Waarom groenbemesters zaaien?

Aangezien een groenbemester niet geoogst wordt, wordt de inzaai soms als een extra kost gezien zonder directe opbrengst. De voordelen zijn echter legio.

- Groenbemesting draagt sterk bij tot het in stand houden van het humusgehalte in de grond. Door het inwerken van een groenbemester zal het bodemleven sterk gestimuleerd worden. Het bodemleven zal in aantal en in activiteit toenemen. Door diversificatie van het bodemleven zal de ziekte- en plaagdruk gereduceerd worden.

- Door de opname van nutriënten die vrijkomen in de periode dat het hoofdgewas hier niet van kan profiteren, het tijdelijk opslaan ervan en het opnieuw vrijgeven voor de volgende teelt, wordt de mineralenbenutting geoptimaliseerd.

Doordat vele groenbemesters zeer diep wortelen, worden ook nutriënten uit de diepere grondlagen opgenomen en later vrijgesteld voor gewassen die eventueel niet zo diep komen met hun wortelstel. De diepe worteling verbetert daarnaast ook de bodemstructuur.

- Door de teelt van vlinderbloemige groenbemesters kan ook extra stikstof op het bedrijf gebracht worden zonder dat hierbij extra fosfaten aangevoerd worden. De hoeveelheid N die uit de lucht gebonden wordt, belooft gemiddeld 25 à 40 kg per ton DS en per ha, op voorwaarde dat het gewas voldoende lang kan groeien (in de jeugdgroei moet het symbiose-complex nog gevormd worden en is er geen lucht-N-fixatie). Anderzijds dragen deze vlinderbloemigen minder bij tot de humusvorming.

- De grondbedekking met groenbemesters zal niet alleen het uitspoelen van nutriënten tegen gaan, ook de schade door wind- en watererosie zal erdoor gereduceerd worden. Door de hogere vochtverdamping van een bedekte bodem tegenover een onbegroeide bodem,

zal het perceel ook later op het jaar en vroeger in het voorjaar bereden kunnen worden.

Onkruid en aaltjes

De groenbemester zal als concurrent optreden van aanwezige onkruiden: als groenbemester wordt best een snelstartende cultivar gekozen omdat de groeiperiode vaak kort is (najaar), zodat elk minder snel groeiend onkruid verstikt wordt. Naast het onkruidrukkende effect kan een groenbemester reducerend werken op de aaltjespopulatie, hier moeten echter geen wonderen van verwacht worden. Een snelle grondbedekking en goede doorworteling van de bodem zijn hiervoor essentieel.

Op tijd zaaien

Voor een goede groei en ontwikkeling is niet alleen de conditie van de bodem van belang maar ook het tijdstip van zaaien en het weer tijdens de groeiperiode. Voor het tijdstip van zaaien geldt: hoe vroeger hoe beter de groenbemester zich kan ontwikkelen. Een vlinderbloemige als rode klaver kan het best niet na half september gezaaid worden, terwijl snijrogge nog veel later kan ingezaaid worden.

Het onderwerken

Naast het tijdstip van zaaien, is de gemiddelde hoeveelheid stikstof en organische stof die een groenbemester levert afhankelijk van de weersomstandigheden en de omstandigheden waaronder de groenbemester ondergewerkt wordt. Een negatief effect op het volggewas kan worden verwacht als men onder natte omstandigheden ploegt of bij het inwerken van verse (nog groene) massa: voor de vertering van dit vers materiaal zal vrije N gebruikt worden en de beschikbare N voor de teelt zal dus tijdelijk dalen. Tevens heeft het onderwerken van grote hoeveelheden groene massa fermentatie en dus storende effecten in de grond tot gevolg. Het is dus aangewezen de groenbemester reeds bovengronds